Două zeci de ani dela Unirea cea Mare

Bucovina şi Transilvania

Bucovina trebue să constitue veriga de legătură între Galiţia şi Transilvania. — Refugiaţii ardeleni dela 1848 in Bucovina. — A. Pumnul. — Invăţământul călător. — Gazetarii ardeleni in presa bucovineană. — Rolul ardelenilor la Unirea Bucovinei

Azi când toată ţara serbează Unirea de veci a Ardealului cu patria mamă şi când şi Bucovina serbează oficial aceeaşi dată, este locul să ne reamintim legăturile cari au existat între Ardeal şi Bucovina în cursul celui aproape un veac şi jumătate de regim austriac.

La dreptul vorbind Bucovina, aşa cum a fost creată de austriaci, se datoreşte Transilvaniei. Doară pentru a stabili o legătură mai scurtă şi mai comodă între Galiţia, de curând ocupată de austriaci, şi între Ardealul, care se afla mai de mult sub stăpânirea austriacă, Austria s'a străduit şi a reuşit prin mijloace, pe cari nu le discutăm, să pună mâna în anul 1775 pe Bucovina. Şi măcar dacă această măsură ar fi fost realizată cândva, dar n'a fost decât un pretext ieftin. Nici odată, în cei 143 ani de dominaţie austriacă, Bucovina n'a avut o legătură directă cu Ardealul şi drumul dela Cernăuţi la Cluj nu se putea face decât înconjurând Carpaţii pe la Sighet şi Oradea. De aceea Bucovina a fost alipită, din punct de vedere administrativ, nu Ardealului, cum ar fi fost mai firesc, ci Leovului, cu care avea o legătură mai bună. Iată de ce, în tot timpul dominaţiei austriace, contactul între Ardeal şi Bucovina a fost foarte slab. El a devenit şi mai slab din moment ce Ardealul, în urma dualismului austro-ungar dela 1867, a căzut în lotul Ungariei. A fost parcă un blestem asupra neamului românesc din Austro-Ungaria să fie împărţit în două părţi distincte: românii din Austria şi cei din Ungaria. Din această cauză, cele două provincii româneşti din Austro-Ungaria, oricât s'ar fi căutat şi s'ar fi dorit, au trebuit să se desvolte independent una de alta, iar legăturile între ele, să fie numai incidentale. Totusi Bucovina a căutat mereu prilej de contact şi a găsit totdeauna sprijin la fraţii din Transilvania.

BUDAI-DELEANU ŞI BUCOVINA

In primele decenii după anexarea Bucovinei, consilier al tribunalului din Leov era cunoscutul scriitor ardelean *Ioan Budai-Deleanu*. Fiind trimis probabil în anchetă oficială, în Bucovina, Budai Deleanu ne dă acea interesantă broşură asupra stărilor alarmante din Bucovina de după anul 1800, care mai târziu a fost tradusă în româneşte, tot de un alt ardelean, Gh. Bogdan-Duică. Tot Budai Deleanu ne-a dat, din însărcinarea guvernului dela Viena, prima traducere a codurilor de legi austriace, necesare pentru trebuinţele locale. Cu acest Budai Deleanu a venit în contact bucovineanul *T. Racocea*, pe atunci interpret la acelaş tribunal şi ne-a dat cea dintâi gazetă românească, cunoscută sub numele de „Crestomaticul românesc (1820). Când guvernul austriac, după închiderea şcolilor moldoveneşti, s'a gândit să deschidă primele şcoli primare în Bucovina, aşa numitele şcoli capitale sau normale (Normal-und Hauptschulen), a adus dascăli din Ardeal: *Franz Thalinger* la Suceava şi *Anton de Marchi* la Cernăuţi. Cel din urmă pare să fi fost om de ispravă: a ajuns inspector al acestor şcoli pentru Bucovina şi a scris şi o gramatică în limba germană şi română.

IN ANUL 1848

Primul contact mai puternic între Bucovina şi Ardeal se stabileşte în timpul evenimentelor dela 1848. Intre anii 1848 — 1849 Bucovina, şi în special Cernăuţii, au devenit centrul românismului de pretutindeni. Naţionaliştii români, izgoniţi din provinciile lor pentru profesarea ideilor liberale, au găsit pentru câtăva vreme adăpost în Bucovina. In anul 1848 întâlnim în Bucovina şi în Cernăuţi o serie de tineri luptători naţionalişti din Moldova, Muntenia şi Ardeal. In această vreme au stat mai multă sau mai puţină vreme în Cernăuţi ardelenii *Gh. Bariţ, Tim. Cipariu, Iacob Bologa, Gr. Mihali* ş. a. In Dec. 1848 trece prin Cernăuţi, în drumul său spre Olmütz, mitropolitul *Andrei Şaguna*, care se ducea în delegaţie la Impăratul austriac. Ziarul Hurmuzăchestilor „Bucovina" s'a făcut cel mai puternic ecou al durerilor fraţilor din Ardeal. In redacţia ziarului a lucrat, probabil, Gh. Bariţ şi a scris *Aron Pumnul*, care şi-a găsit în Bucovina a doua sa patrie.

Fugind din Ardeal din cauza teroarei ungureşti, A. Pumnul ajunge în toamna anului 1848 în Cernăuţi, unde este primit cu braţele deschise în casa ospitalieră a Hurmuzăchestilor şi întrebuinţat în redacţia ziarului Bucovina. Mai târziu (1849), A. Pumnul este numit primul profesor la catedra de limbă română dela liceul german din Cernăuţi. In această calitate, dârzul luptător ardelean desfăşură o adevărată activitate de apostol, infiltrând în tinerele vlăstare dragostea de neam şi ţară. In cele opt „lepturare" ale sale, a căror importanţă devine din zi în zi mai evidentă, A. Pumnul a dat temeinice cunoştinţe din literatura şi istoria Românilor. De sub îndrumarea sa au ieşit generaţii de elevi şi este destul să amintim numai numele lui Eminescu pentru a ne da seama de influenţa acestei îndrumări.

INVAŢAMANTUL CALATOR

După anul 1850 începe în Bucovina era celui mai negru absolutism. De astă dată este rândul Bucovinei să ceară ospitalitate Ardealului. In jurul anului 1860, o serie de tineri bucovineni, cari n'au putut răsbate în şcolile din Bucovina, s'au dus să-şi termine studiile în Ardeal. Astfel scriitorii bucovineni de mai târziu *V. Bumbac, S. Fl. Marian, Z. Voronca*, filologul *V. M. Burlă*, marele pictor bucovinean *Epam. Bucevschi* ş. a. îşi fac clasele superioare de liceu în oraşele din Ardeal ca Betuş, Năsăud, Blaj, ş. a. Toţi aceşti tineri ca şi alţi bărbaţi bucovineni ca *I. Gh. Sbiera* ş. a. au cutreierat pe jos Ardealul şi Banatul, au stat de vorbă cu oameni şi au vizitat pe revoluţionarii dela 1848: protopopul Balint, Axente Severu ş. a. Prin acest învăţământ călător, tinerii bucovineni au cunoscut oamenii şi locurile din Ardeal, au legat prietenii cari au rămas, s'au oţelit pentru luptele viitoare şi au adus de acolo atâtea îndemnuri pentru Bucovina lor.

Mulţi din tinerii bucovineni au urmat cursurile universităţii din Viena şi s'au întâlnit acolo cu studenţii originari din Ardeal şi din România. Intre anii 1870—1880 erau în Viena aşa de mulţi studenţi din toate provinciile locuite de români încât, cu drept cuvânt, putem spune că pe atunci Viena devenise un fel de capitală spirituală a României mari de mai târziu, pe care mulţi din ei o visau. Studenţii din Viena formau o mare familie românească, unde se cultiva limba şi toate obiceiurile româneşti. De aici, dela Viena a pornit iniţiativa şi s'a organizat marea serbare panromânească dela Putna (1871). Preşedintele comitetului era bucovineanul *V. Bumbac*, iar secretar ardeleanul *I. Slavici*.

ARDELENII IN PRESA BUCOVINEI

Câtă vreme Bucovina a rămas fără presă, între 1850—1886, ziarele din Ardeal îmbrăţişează şi toată viaţa Bucovinei. In ziarele de acolo găsim corespondenţe regulate din Bucovina. Iar atunci când Bucovina îşi întemeiază ziarele ei apelează la fraţii ardeleni, să le pună la dispoziţie ziarişti cu rutină. Astfel, pentru redactarea ziarului „Gazeta Bucovinei" (1891—1897), a fost adus ardeleanul *Pompiliu Pipoş*, care a şi murit în Cernăuţi (1893). După moartea acestuia a fost adus alt ardelean, *Gh. Bogdan Duică*, care a condus ziarul şi a publicat şi o frumoasă broşură despre Bucovina (1895). Ziarul „Patria" (1897-1900) este condus de alţi doi ardeleni, fraţii *Valeriu* şi *Victor Braniştе*. Ei au fost aceia cari au dus cea mai dârză luptă în coloanele ziarului împotriva faimosului guvernator austriac Bourgignon.

In jurul anului 1900 o întreagă pleiadă de tineri ardeleni îi găsim înscrişi la universitatea din Cernăuţi, unde studiază la facultatea de teologie. Trecerea lor prin Cernăuţi n'a rămas fără mari influenţe asupra vieţii româneşti de aici. Prin dârzenia lor proverbială, studenţii ardeleni au reuşit să imprime vieţii studenţeşti din Cernăuţi un duh de energie şi mândrie. De aceea, în acest răstimp, studenţii cernăuţeni erau în fruntea tuturor luptelor cu caracter naţional. Unii din aceşti studenţi au rămas în Cernăuţi până astăzi şi ilustrează catedre universitare ca *Rom. Cândea, V. Loichiţă* ş. a.

LA UNIREA BUCOVINEI

Aportul ardelean în viaţa românească a Bucovinei şi-a avut importanţa în timpul Unirii Bucovinei. In preajma Unirii Românii bucovineni erau văduviţi de conducătorii lor, uniţi din ei fiind încă pe front, iar alţii refugiaţi în Vechiul Regat. Atunci tot un ardelean a fost acela care a reuşit să mobilileze pe Românii bucovineni, aflaţi atunci, şi să-i îndrumeze pe calea cea bună. Ardeleanul *Sextil Puşcariu*, pe atunci profesor universitar în Cernăuţi, a luat iniţiativa acţiunii, a adunat pe intelectualii români în casa altui ardelean, regretatul *Isidor Bodea*, şi a hotărît scoaterea unui ziar românesc „*Glasul Bucovinei*" şi convocarea Constituantei dela 27 Octombrie 1918. La congresul Unirii din 28 Noembrie 1918 a luat parte şi o delegaţie de ardeleni, alcătuită din d-nii *Gh. Crişan, V. Deleu* şi *V. Osvadă*.

Astfel au evoluat legăturile dintre Bucovina şi Ardeal. Ele ar fi fost cu mult mai strânse, dacă am fi avut o legătură directă de cale ferată cu Ardealul. Acum când e pe cale să se inaugureze calea ferată peste Dorna-Ilva Mare, avem toată nădejdea că aceste relaţiuni se vor intensifica.

C. L.

Cum s'au organizat

forţele militare române, la Viena şi Praga, in ajunul Unirii

Comandamentul român din Viena.-Protocoalele incheiate

Cum ofiţerii şi soldaţii români din armata austro-ungară, erau împrăştiaţi pe la diferite unităţi, conducerea partidului naţional din Transilvania a însărcinat, în Septembrie 1918, pe d. Iuliu Maniu, care se afla pe frontul italian, să organizeze forţele militare româneşti din regimentele ce se aflau în Austria şi în Boemia.

In Viena se afla atunci reg. 64 din Orăştie cu un efectiv de peste 6000 ofiţeri şi soldaţi români; iar la Praga erau garnizoanele regimentelor 2 din Braşov, 37 din Oradea şi 51 din Cluj, ale căror efective erau formate în majoritate de români.

S'a constituit mai întâi la Viena un *Senat al ofiţerilor şi soldaţilor români*. In urma cererii d-lui Iuliu Maniu, s'a pus la dispoziţia comandamentului trupelor româneşti din Viena, o aripă a ministerului de război austriac.

S'a luat apoi dispoziţii ca cele trei regimente româneşti din Praga să fie constituite de căpitanul Alexandru Simon, într'o legiune română, care, până la noi ordine, să fie pusă la dispoziţia consiliului naţional cehoslovac.

In ziua de 31 Octombrie 1918 s'a ţinut la Viena, în sala restaurantului Weigel din Dreherpark, prima adunare a ofiţerilor şi soldaţilor români, sub preşedinţia căpitanului Traian Popa. Iată protocolul ce s'a încheiat după această adunare:

PROTOCOL Nr. 1

luat în adunarea ofiţerilor şi soldaţilor români din Viena, Bucovina, Transilvania şi Ungaria, ţinută în 31 Oct. st. n. 1918 în sala restaurantului Weigel din Dreherpark, Viena.

„Adunarea invitată de d. căpitan Traian Popa, în vorbe frumoase şi potrivite vremurilor însemnate, se constituie, alegându-şi preşedinte pe d. căpitan Traian Popa şi secretar pe d. Gh. Oprean, preot militar, dintre cei de faţă, cari au fost următorii ofiţeri, afară de numărul însemnat al soldaţilor: dr. Iuliu Maniu, ca reprezentantul comitetului naţional român din Transilvania şi Ungaria, căpitan Traian Popa, căpitan Colbasi, căpitan Luca, P. Popoviciu, dr. Munteanu, preot militar Ilie Hociota, E. Colbasi, Traian Trimbiţoiu, preot militar Gh. Oprean, Cornel Raca, I. Munteanu, T. Pahone, V. Biberea, St. Bărnuţiu, V. Pop, I. Safta, I. Muţiu, T. Petruc, I. Horodinski, E. Reus, Tr. Colibaba. Oct. Strejac, Em. Ilcus, N. Milea. I. Toganel, J. Albon, El. Bejan, Gavril Alvirescu şi Taniac.

După constituire, căpitanul Popa, ca president, dă cuvânt d-lui dr. Iuliu Maniu, reprezentantul „Comitetului naţional român", care, în aclamările şi aplauzele furtunoase ale asistenţii, vorbeşte cam următoarele:

Noi, ofiţerii şi soldaţii români în vremurile acestea de prefacere politică a lumii întregi în urma războiului mondial, când toate statele, toate naţiunile, îşi încheagă rândurile spre înfăptuirea celor mai scumpe ideale nutrite de veacuri, simţim că cu o forţă nespus de potenţată palpită şi inimile noastre de adevărati români.

Se trezeşte în noi acea conştiinţă naţională, care de veacuri a fost încătuşată cu cele mai murdare şi barbare mijloace, din partea tiranilor, cari până acum ne-au stăpânit, dar care conştiinţă acum eliberată erumpe ca un vulcan clocotitor de puterea focului, ce conţine...

Această conştiinţă naţională ne-a îndemnat pe noi ofiţerii şi soldaţii români din susnumitele locuri să ne întrunim, într'o adunare generală, să ne închegăm rândurile, ca să înfruntăm valurile...

Şi mai vârtos să ne închegăm rândurile, pentrucă toate celelalte naţiuni din fosta monarhie habsburgică s'au declarat „Naţiuni libere" şi independente şi şi-au compus deja consiliile lor militare.

Având în vedere, că naţiunea română mai mult ca oricare altă naţiune are lipsă în aceste măreţe, dar grele zile, de organizarea fiilor săi, cari au servit în armata fostei monarhii habsburgice, propun ca consfătuirea ofiţerilor şi soldaţilor români să aleagă o comisie de 4 membri, cari să hotărască modul acestei organizări.

Adunarea a ales în comisia de patru pe d-nii: dr. Iuliu Maniu, P. Popovici, Traian Popa şi dr Munteanu, cari au propus:

1) Toţi ofiţerii şi soldaţii români au să stea neclintiţi în serviciul cauzei sfinte a naţiunii române.

2) Pentru organizarea şi conducerea militarilor români să se aleagă un senat al ofiţerilor şi soldaţilor români constătător din 11 membri. Adunarea primeşte şi alege în senatul numit pe următorii domni: căpitan Luca, căpitan Colbasi, dr. Munteanu, Taniac, Tr. Trimbiţoiu, Gavril Alvirescu, Cornel Raca, E. Colbasi, Reus, dr. Sturdza şi Pahone cu propunerea, ca în fruntea acestui senat căpitanul Traian Popa să invite pe d. general Boer.

3) Acest senat militar român îşi va putea câştiga membri noi după necesitate şi ca organ central va avea între membrii săi şi reprezentanţi ai diferitelor corpuri de armată, la cari se află români.

4) Ofiţerii şi soldaţii români vor fi datori a urma întru toate ordinelor acestui senat, care senat încă este invitat a se pune fără amânare în legătură cu militarii români din întreaga fosta monarhie şi a lansa un apel potrivit tuturor ofiţerilor şi soldaţilor români.

Toate aceste hotărîri au fost primite cu cele mai însufleţite aclamări şi aplauze, isbucnind în urmă din pieptul tuturora melodia înfocată a marşului naţional: „Pe al nostru steag e scris unire" care cu puterea lui magică într'atâta a cuprins fiinţa noastră a tuturora, încât parecă prin farmecul cântării vedeam luceafărul neamului nostru românesc înălţându-se pe orizontul neamurilor şi zicându-ne: „Acum ori niciodată croeşteţi altă soartă, la care să se închine şi cruzii tăi duşmani".

La orele 9 şi jumătate seara, şedinţa se ridică fixându-se şedinţa senatului militar pe 1 Noembrie st. n. 1918 la 4 ore d. a. în sala de gimnastică a d-lui căpitan Luca din I. Maisendergasse 2.

Rog on. senat militar român să primească şi să verifice acest protocol.

Viena, la 1 Nov. 1918.

Căpitan *Traian Popa*, *preşedinte.*

Preotul militar, *Gheorghe Oprean*, secretar.

ACTIVITATEA SENATULUI MILITAR ROMÂN

D. dr. Iuliu Maniu, însoţit de deputaţii bucovineni Isopescu-Grecul şi Simionescu, a făcut apoi un demers pe lângă ministrul de război austriac, ca acesta să recunoască oficios Senatul militar român şi să-i pună la dispoziţie cazarma Franz Ferdinand a reg. 64 şi o secţie din minister.

Ministrul a răspuns că nu poate sta direct în legătură cu senatul militar român, dar recunoaşte comitetul naţional român şi senatul său militar. In urma acestei recunoaşteri a fost numit comandant al reg. 64 căpitanul Octavian Loichiţa. Dizolvându-se fronturile de luptă şi producându-se dezordini, cu prilejul plecării soldaţilor în cete neregulate, senatul militar român a discutat o propunere de intervenţie ce i-a făcut-o ministerul de război austriac, în legătură cu acele evenimente.

„FOAIA SOLDAŢILOR ROMÂNI"

S'a tipărit şi un ziar, la Viena, sub titlul: „*Foaia soldaţilor români*", ca organ oficios al senatului militar român. In nr. 1 s'a publicat: un prim articol de Taniac cu privire la înfiinţarea senatului militar; apoi îndrumări pentru soldaţi, „Dezvoltarea stărilor de azi" de căp. dr. Vancea, „Situaţia externă" de Dărăbanţ, articole beletristice de Brotea ş. a. Apoi ziarul acesta a apărut sub titlul „*Timpul nou*" şi după proclamarea Unirii dela Alba Iulia.

LEGIUNEA ROMÂNA DIN PRAGA

Cu prilejul constituirii, la Praga, a legiunii române, s'a citit, în şedinţa Senatului militar român din Viena, următorul act de aderare al Legiunii române din Praga:

„Legiunea română" din Praga, constituită din ofiţerii şi soldaţii români bucovineni, ardeleni şi ungureni aruncaţi de oarba oblăduire austro-ungară în celălalt colţ al fostei monarhii, ca să ţină încătuşată libertatea unui popor, care vrea să trăiască şi care a învins, veselă că îi este dat să vadă zorii unei vârste mai fericite pentru întreaga omenire, salută cu cea mai mare bucurie „senatul militar central al ofiţerilor şi soldaţilor români din Viena".

Se simte fericită legiunea din Praga că a nutrit aceleaşi gânduri cu fraţii din Viena şi promite că va ţinea cu trup, cu suflet hotărîrile pe cari le va lua senatul constituit ca secţie militară a comitetului naţional român din Bucovina, Ardeal şi Ungaria cu sediul în Viena. Punctele înştrate în „Apelul" vienez din 31 Octombrie 1918 le recunoaşte de ale sale, îşi trimite delegat în senatul central definitiv şi aşteaptă cu încredere în viitor ordinele acestui senat, care şi-a ales drept lozincă: „Ce ţie nu-i place, altuia nu face" şi „Pe-al nostru steag e scris unire".

Cu Dumnezeu înainte!

Legionarii români din Praga.

Praga, în 5 Noembrie 1918.

Zeno de Herbay Locot. m. p.

Alex. Dr. de Simon m. p.

*

„Legiunea română" a rugat Senatul Central din Viena să-i dea sprijin pentru formarea de legiuni române cu scopul de a împiedica o eventuală dezarmare a soldaţilor români la întrarea lor pe teritoriul ungar şi totodată pentruca aceştia să nu fie folosiţi în interese străine neamului nostru, ca şi pentru alimentarea şi echiparea trupelor. Aceste cereri au fost satisfăcute.

In şedinţa dela 12 Noembrie 1918 a fost ales comandant al Senatului militar român, în locul căpitanului Traian Popa, generalul I. Boeriu, când a sosit în Viena şi reg. 31 din Sibiu, format din români.

DEPUNEREA JURAMANTULUI

Sfinţirea steagului şi depunerea jurământului s'au făcut în ziua de 17 Noembrie 1918, cu o deosebită solemnitate în cazarma Franz Ferdinand din Trostgasse, unde se afla reg. românesc din Orăştie. Serviciul religios a fost oficiat de preoţii: Iosif Serafim, Gh. Oprean şi Pavel Popa.

Deputatul Simionovici din Bucovina, în numele Consiliului naţional din Ardeal, a ţinut o însufleţită cuvântare, după care s'a depus următorul jurământ:

„Jur credinţă naţiunii române şi supunere în toate Consiliului naţional român. Nu voiu sta de cât în serviciul neamului românesc, pe care nu-l voiu părăsi în nici un caz şi sub nici o împrejurare. Aşa să-mi ajute Dumnezeu".

Acest jurământ a fost rostit de toţi cu lacrimi în ochi, chiar şi de doamnele Popa, Oprean, şi altele, ce erau de faţă. A urmat apoi stropirea şi sfinţirea steagului, la care se uitau toţi, ca la o minune, căci încă nu văzuseră steag trei colori româneşc decât câţiva dintre foştii elevi „Braşoveni". După aceasta s'a cântat „Pe-al nostru steag e scris unire şi „Deşteaptă-te române".

In şedinţa dela 27 Noembrie 1918, s'a ţinut adunarea generală a ofiţerilor şi soldaţilor români în sala „Atlashof", în care a vorbit d. Iuliu Maniu despre importanţa organizaţiei Senatului militar român din Viena şi a gărzilor naţionale din Ardeal, în legătură cu marile evenimente istorice. In urma propunerii d-lui Maniu, detaşamentele militare din Viena, n'au intrat în Ardeal înainte de proclamarea unirii la Alba Iulia, spre a nu se afirma de unguri că această adunare a luat hotărîrea istorică dela 1 Decembrie, sub presiunea militarilor

Medici şi funcţionari

ai asigurărilor sociale pensionaţi

Următorul personal administrativ din serviciile centrale şi exterioare, fond Stat şi asigurări, aparţinând Casei centrale a asigurărilor sociale, se lasă în retragere din oficiu, în vederea aranjării drepturilor la pensie, pe datele de mai jos:

PERSONALUL RETRIBUIT DIN BUGETUL STATULUI PE DATA DE 1 DEC. 1938

Din Casa centrală a asig. sociale: dr. Gheorghiu Emil, director I, medic cu 5 grad, Tomescu Crăciun, dir. cl. I, Duţescu Constantin, insp. g-ral cl. I, Baltazar Tahor, subdir. cl. II, Albinuţ Al., şef de serv. cl. I, Stănescu D. Ioan, şef de serv. cl. II, Bolcescu Traian, inp. central cl. II, Dumitrescu D-tru, şef de sec. cl I, Constantinescu Const., şef de secţie cl. I, Botez Zenobia, şef de birou cl. I, Mărăşescu Alexandrina, şef de birou cl. I, Anastasia Eugenia, şef de birou cl. I, Dumitrescu Timotei, subinsp. cl. II, Rădulescu Maria, şef de birou cl. II, Georgeanu Octavia, sub şef de birou, Zugureanu Gh., magazioner; Borcan Mihail, controlor cl. I, Casa asog. soc. Arad: Avram Gh., controlor cl. I, Casa asig. soc. Bacău.

Din Casa asig. soc. Bucureşti: Hasnaş Ioan, inspector g-ral, Sofei Alexandru, şef de secţie cl. II, Alexandrescu R. Const., şef de birou cl. I, Stoicescu Petre, şef de birou cl. I, Ştefănescu Pandele, contabil cl. I, Barbu Teodor, controlor cl. I, Eneşoiu Ioan, controlor cl. I, Moisescu Chiriţă, contr. cl. I, Mălinaş Gh. Gh., contr. cl. I; Mălinaş Octavian, şef de secţie cl. I, Casa asig. soc. Cernăuţi; Carabatescu N-lae, insp. centr. cl. I, c. a. s. Craiova; Dumitrescu Gh., ajutor contabil cl. II, c. a. soc. Craiova; dr. Zints Carol, şef de secţie II, medic cu 5 gr. C. a. s. Dej; Bratu Ştefan, şef de birou cl. II, Peţasu Alex, ajutor contabil cl, I şi Trandafir Gh., agent cl. II, C. a. s. Galaţi; Murariu Ioan, şef de birou cl. I, Lugoj; Vagner Emerich, insp. cl. I, Roman; Lengel Grigore, şef de birou cl. I şi Cosma Iordan, impiegat cl. I, Casa asig. soc. Sibiu; Moldoveanu Ion, inspector centr. cl. I, Târgovişte.

PE DATA DE 1 FEBR. 1939

Miclea Mihail, şef de secţie cl. I, Casa centrală a asig. soc.

PE DATA DE 31 MARTIE 1939

Dinulescu Ioan, arhitect şef cl. I, asis. şef. serv. I, Casa centrală a asig. soc.; Costăchescu Traian, subşef de birou, Casa asig. soc. Galaţi; Niţescu Marin, contabil cl. I, Casa asig. soc. Piteşti.

Personal retribuit din bugetul asigurărilor PE DATA DE 1 DECEMBRIE 1938

Din Casa centrală a asig.: Dr. Glavici Ioan, inspector central I, medic 5 gr., Puţureanu Mihail, inspector cl. I, Nedelcovici Lucreţia, agent, Ionescu Nicolae, intendent şef cl. II; Şendrea Dumitru, subşef de birou, Casa asig. soc. Braşov; din Casa asig soc. Bucureşti: Pruncu Eugenia, şef de birou cl. II, Bărbulescu Ioan, impiegat stagiar, Pleşoianu Gheorghe, agent cl. III, Oancea Nicolae, om de serviciu; Ropoceanu Vasile, administrator, Casa asig. soc. Cernăuţi; Pacik Grigore, subşef birou, Casa asig. soc. Cluj; Körber Ioan, om de serviciu, Casa asig. soc. Lugoj; Mihai Dumitru, om de serviciu, Petroşani; Polesc Maria, agent, Casa asig. soc. Rădăuţi; Petru Nicolae, şef de birou cl. I, Casa asig soc. Sibiu; Stancu Ioan, om de serviciu, Casa asig. soc. Sibiu; Vladovici Mihail, om de serviciu, Casa asig. soc. Sibiu; Korhefy Ana, om de serviciu, Casa asig. soc. Tg. Mureş.

PE DATA DE 1 FEBRUARIE 1939

Drăghicescu Victoria, impiegat cl. I, Casa centrală a asig. sociale; Martin Teodor, agent, Casa asig. soc. Alba Iulia.

Copil călcat de automobil

Ploeşti, 29 Noembrie

Automobilul nr. 8 Braşov, proprietatea d-lui H. Scheher, din Braşov, str. Gruia 14, condus de şoferul Şaţa Augustin, mergea dela Braşov spre Bucureşti, cu viteză mare.

In timp ce trecea pe bd. Ferdinand, din oraşul nostru, în dreptul catedralei Sf. Ioan, a dat peste copilul Iosif St. Ionescu, de 6 ani.

Cu fractura bazei craniului, cu picioarele rupte şi cu răni serioase pe corp, nefericitul copil a fost internat la spitalul Boldescu, din localitate, unde a intrat în agonie.

——xX⊙●⊙Xx——

Examinarea medicală a ucenicilor la camera de muncă

Pentru facilitarea încheerei contractelor de ucenicie, Camera de muncă a luat deciziunea ca ucenicii să fie examinaţi de medicul acestei instituţii în fiecare zi de lucru dela 11 a. m. la 1 d. a., iar ucnicele Lunea, Miercurea şi Vinerea dela 5-6 jum. d. a.

Medicii Camerei de muncă, d-nii d-ri C. Dimitriu şi Popescu-Tătaru dau consultaţii la sediul Camerei de muncă str. Calomfirescu 8

——xX⊙●⊙Xx——

Intensificarea culturilor plantelor textile

D. Cicero C. Gorciu, preşed. „Oficiului naţional al textilelor" a plecat aseară la Chişinău, spre a participa la o conferinţă, ce se va ţine sub preşedinţia d-lui Dinu Simian, rezident regal al ţinutului Nistru.

La conferinţă vor participa toţi prefecţii ţinutului, precum şi directorii serviciilor agricole. Se va discuta problema intensificării culturilor plantelor textile, precum şi a desvoltării industriei casnice textile în Basarabia.

——xX⊙●⊙Xx——

Preşedintele

Camerei de comerţ vizitează cartierele comerciale din Capitală

D. prof. Nic. S. Penescu, preşedintele Camerei de comerţ şi de industrie din Bucureşti, a făcut eri o lungă vizită prin cartierele comerciale din Capitală, calea Victoriei şi str. Lipscani.

D-sa a intrat aproape în fiecare prăvălie, stând de vorbă cu patronii şi salariaţii despre nevoile lor şi despre cele mai bune soluţii cari s'ar putea aduce în diferite probleme.

In general d. prof. Nic. S. Penescu a găsit la comercianţi o stare de spirit mulţumitoare, foarte puţine plângeri şi o vie dorinţă de a munci fără preget în cadrul de ordine pe care noul regim l-a dat ţării.

——xX⊙●⊙Xx——

Fraudele unui funcţionar al P. A. R. I. D.-ului

Constanţa, 29 Noembrie

Administraţia „P. A. R. I. D." primind un denunţ că la punctul pescăresc Jurilovca s'au comis fraude, a delegat pe d. revizor Vişinescu să ancheteze.

Anchetatorul a stabilit că unul din funcţionarii punctului, al cărui nume nu ni s'a comunicat încă, a fraudat P. A. R. I. D.-ul cu 300 mii lei. Deasemeni a fost frustrat ministerul aerului cu sumele ce i se cuveneau pentru fondul aviaţiei, iar ministerul de finanţe cu taxele de 5 la mie şi 1,40 la sută.

Cercetările continuă.

——xX⊙●⊙Xx——

Sărbătorirea

unui slujbaş ceferist

După o muncă de 37 ani, în serviciul căilor ferate, muncă prestată cu cinste şi pricepere, d. inspector Eremia Gheorghe, din serviciul A. 6, a fost scos la pensie, prilej pentru colegii, superiorii şi subalternii săi să organizeze o agapă camaradească la restaurantul „Marica" din cartierul ceferist Grivita. Au participat vreo 80 de persoane, ingineri, inspectori, controlori, revizori, maeştri şefi de echipă şi lucrători din serviciul reviziilor de vagoane din Bucureşti, şi din provincie.

S'au rostit numeroase cuvântări.

——xX⊙●⊙Xx——

Alegerea noului rector al universităţii ieşene

Iaşi, 29 Noembrie

Azi d. a., s'a făcut alegerea pentru desemnarea noului rector al universităţii Mihăilene.

Biroul a fost alcătuit din d-nii profesori: Petre Bogdan, prorector, Petre Dragomirescu, decanul facultăţii juridice şi Ion Tănăsescu, pro-decanul facultăţii de medicină, iar secretar d. Emil Gherasimescu, secretarul general al universităţii

Votarea a început la ora 3 d. a. şi s'a sfârşit la ora 6 jum. seara.

Au candidat d-nii: prof. dr. Ion Tănăsescu, dela medicină prof. Petre Dragomirescu, dela drept şi prof. Petre Bogdan, de la ştiinţe.

Rezultatul a fost anunţat telegrafic ministerului educaţiei naţionale, care urmează să numească rector pe unul din cei trei candidaţi.

Domnii abonaţi sunt rugaţi ca la orice reclamaţie sau schimbare de adresă să binevoiască a ne trimite eticheta cu care primesc ziarul, iar spre a fi prompt serviţi, la reînoirea abonamentului să lipească pe cuponul mandatului poştal eticheta abonamentului expirat.

Dejunul dela ministerul de externe

Ministerul afacerilor străine şi d-na N. Petrescu-Comnen au oferit ieri, la ministerul de externe, un dejun în onoarea d-lui Cyro de Freitas Valle, ministrul Braziliei la Bucureşti, care primind o altă însărcinare, părăseşte în curând misiunea ce a avut până acum.

La şampanie, d. N. Petrescu-Comnen a rostit o cuvântare. După ce a relevat importanţa postului nou la care a fost chemat d. Cyro de Freitas Valle şi după ce şi-a exprimat regretul pentru plecare d-sale, un vechiu prieten al României a scos în evidenţă afinitatea care există între poporul brazilian şi cel român şi fondul comun strămoşesc care apropie cele două naţiuni spre o concepţie identică a vieţii şi spre o gândire identică porfund mediteraniană.

„Oare nu e minunat — a spus d. Petrescu-Comnen — să putem găsi nu numai o identitate aproape complectă a limbii şi moravurilor, dar chiar un paralelism ideologic atât de mare, deşi s'au scurs atâtea secole şi deşi istoriile noastre prezintă vicisitudini atât de deosebite?

Un vechi proverb românesc zice: „sângele apă nu se face"; e vocea sângelui care vorbeşte în noi, şi strămoşii noştri din Roma şi din Iberia sunt acei cari ne apropie şi cari fac că compatrioţii d-voastră se simt aici la dânşii acasă, şi ca românii cari au avut norocul să ajungă pe pământul d-voastră atât de primitor, să se simtă, încă din primul moment într'o a doua patrie".

Ministrul de externe a închinat ridicând paharul în sănătatea preşedintelui Statelor Unite ale Braziliei, în sănătatea ministrului Braziliei şi pentru gloria şi prosperitatea naţiunii braziliene.

A luat apoi cuvântul d. Freitas Valle care după ce şi-a exprimat recunoştinţa pentru sărbătorirea d-sale, a spus următoarele:

„Voiu rămâne legat de România, din mai multe cauze, iar cel mai bun fel de a arăta aceste sentimente va fi ca să lucrez în Brazilia, în noul meu post, pentru strângerea legăturilor politice şi morale şi, vă rog să-mi iertaţi cuvântul, pentru restabilirea legăturilor economice şi comerciale. Guvernul regal român a făcut un nou pas în această direcţiune şi făgăduesc să depun toate eforturile pentru a asigura succesul experienţei care va fi în curând făcută acolo".

D-sa a încheiat cu urări pentru gloria României, a M. S. Regelui, a Marelui Voevod Mihai şi a întregei familii regale.

Premiu de 80 mii lei

pentru cea mai bună lucrare economică

Scrisoarea pictorului Ştefan Popescu

Problemele economice au căpătat după război, în toată lumea, nu numai o importanţă capitală, dar şi aspecte cu totul noui, datorită stărilor de fapt şi de spirit creiate de economia de război, ale căror influenţe au fost prelungite şi, pare-se, permanentizate până în zilele noastre prin mijlocirea crizei celei mari din 1929-934 şi a începutului de criză din 1937.

Examinarea documentată şi onestă a acestor probleme în cadrul realităţilor şi necesităţilor româneşti, în vederea unei sănătoase orientări a politicei noastre economice, trebuia să formeze preocuparea de căpetenie a păturei noastre conducătoare şi un îndemn firesc pentru tineretul nostru cult — dar mai ales pentru oamenii de specialitate — de a defini seria şi coordona aceste probleme în monografii şi studii metodice, sprijinite pe un material de informaţie cu rigurozitate adunat şi clasificat.

Spre a da un impuls mai viu — şi mai concret — unor astfel de preocupări, pictorul Ştefan Popescu, în calitate de executor testamentar al regretatei sale soţii, Sofia St. Popescu — şi îndeplinind prin aceasta voinţa expresă a testatoarei însăşi — a instituit un premiu anual de 80.000 lei din legatul lăsat Academiei Române, pentru cea mai bună lucrare cu caracter economic.

Mirare, însă: In doi ani nu s'a prezentat nici o lucrare pentru acest premiu, cu toate publicaţiile de rigoare făcute de Academie şi cu toată importanta sumei oferite. Faptul ni se pare de neexplicat, de oarece în anii din urmă literatura economică românească a avut o floră destul de bogată, şi din care n'au lipsit nici contribuţiile cu adevărat meritorii.

D. Ştefan Popescu face şi anul acesta o încercare, în care scop, ne trimite următoarele rânduri, asupra interesului cărora atragem deosebita luareaminte a laborioşilor noştri cercetători din câmpul problemelor economice, adăugând că informaţiuni amănunţite se pot lua dela Academie:

Domnule Director,

Defuncta mea soţie, Sofia Ştefan Popescu, a lăsat Academiei Române un legat, din al cărui venit să se acorde un premiu anual de 80.000 lei, — „premiul Leon G. Pallade" —, pentru cea mai bună lucrare cu caracter economic. Au trecut doi ani fără ca acest premiu să poată fi acordat, căci deşi Academia Română a făcut publicaţiile obişnuite, nu s'au prezentat candidaţi.

**Socotind împreună cu testatoarea, că mai ales în vremurile pe care le trăim chestiunile economice au o importanţă covârşitoare pentru toată lumea, v'aş fi adânc recunoscător, d